

Til
Finansministeren
Næringsministeren
Finanskomiteens medlemmer
Næringskomiteens medlemmer
Stortingsrepresentanter fra Trøndelag
(brevet sendes kun elektronisk)

Trondheim, 24. mars 2020

Innspill til kommende tiltakspakker rettet mot oppstarts- og vekstselskaper

Næringsalliansen for Trøndelag består av samtlige næringsforeninger i Trøndelag, med til sammen ca. 5.000 medlemsbedrifter. Alliansen samler og forener tilnærmet alle deler av trøndersk næringsliv, deriblant mange tidligfasebedrifter og aktører som har ulike roller i innovasjonsøkosystemet.

Næringsalliansen støtter de innspill som allerede er sendt inn blant annet av Abelia, SåkornForum og Investinor.

Gitt den alvorlige situasjonen vi befinner oss i, mener Næringsalliansen det er avgjørende for fremveksten av nye bedrifter at staten tar i bruk og styrker de virkemidler som er rettet mot tidligfasebedrifter, det være seg Forskningsrådet, Innovasjon Norge, SIVA, såkornfond og Investinor. Skatte- og avgiftssystem må også tilpasses situasjonen vi er i p.t.

I en tid med utpreget markedsuro og svakere vekst er det videre forventet at det meste av den private kapitalen vil tørke inn, og det vil ta lang tid før de private aktørene igjen er klare for å investere i vekstselskaper.

Det er viktig at krisepakker realiseres raskt for å minimere likviditetsutfordringer. Forslag til tiltakspakker som er kommet om utsettelse av innbetaling av offentlige skatter og avgifter er bra, men løser ingen utfordringer på litt lengre sikt. Mange tidligfasebedrifter vil ei heller være aktuelle for å få kriselån. Her må andre virkemidler til, om mange av disse skal ha mulighet for overlevelse.

Situasjonen tilsier at en må iverksette tiltak som både løser den akutte likviditetsutfordringen, øker tilgangen til lån og tilskudd via virkemiddelapparatet, samt bidrar til å øke egenkapitaltilgangen for bedriftene.

Tiltak for å raskt bedre likviditet

- Arbeidsgiverperioden ved permittering, sykmelding ved isolasjon og karantene grunnet smittefare, samt omsorgsdager for barn, må fjernes helt.

- Skatte- og avgiftsnivå må reduseres ytterligere for 2020, deriblant må arbeidsgiveravgiften fjernes helt for 2020, og moms reduseres ytterligere.
- Innbetaling av resterende offentlige avgifter og skatter må i første omgang utsettes i minimum 4 mnd.
- Tilskuddsordning til bedrifter som har lidd betydelige økonomisk tap må etableres, eksempelvis ved dekning av andel av faste kostnader.
- Tidligfaseselskaper må kunne permittere ansatte samtidig som de samme ansatte lovlig kan fortsette å jobbe som normalt, alternativt 70% lønnsstøtte så lenge koronakrisen varer. Det er ikke bare bortfall av inntekter som er problemet for en start-up; hvis de permitterer mister de alt momentum.
- Opsjonsbeskatningen må endres slik at det å gi lønn supplert med aksjer blir et reelt alternativ til permitteringer.
- Omsetningsavgrensningen for mva-registrering for selskaper som har godkjente SkatteFUNN-prosjekter må kuttes.
- Banknæringen må utfordres til å kutte renten tilsvarende som Norges Bank, og raskere enn det de i dag har anledning til i henhold til regelverket.
- Bankene må sikres nok kapital til å bistå bedriftene. Kriselån-pakken må gjøres operativ og relevant for flest mulig så raskt som mulig. Kravet om lønnsomhet og soliditet kan reguleres på samme måte som de nye innskjerpede reglene for SkatteFUNN, der det kreves at 50% av aksjekapitalen må være intakt.
- Innvilgede SkatteFUNN-midler utbetales omgående.

Tiltak for lån og tilskudd fra virkemiddelapparatet

- Tilskuddsrammen til Innovasjon Norge for 2020 må økes med kr 250 mill. Dette for å kunne utvide ordningen med risikolån og tilskudd, utvide mentorordning, mv.
 - Låneordningene som kommer må ha en soft funksjon (altså mulighet for å gjøre deler av lånet om til støtte i etterkant). Egenkapitalkrav reduseres.
 - Avdragsperioden utvides og renter på lån fryses i 24 mnd.
 - Tilskudd via innovasjonskontrakter økes med 50% begrenset oppad til kr 2 mill.
 - Vedtatte lån og tilskudd utbetales umiddelbart.
- Virkemidler for kompetansehevende tiltak og FoU-rettet aktivitet styrkes.
- Alle private og statlige initiativ (innenfor innovasjonsinfrastrukturen) får lik tilgang på ekstraordinære midler som tildeles SIVA og Innovasjon Norge i forbindelse med koronautbruddet.

Bedret kapitaltilgang

- Utvide ordningen med investeringsfradrag til også å gjelde investorers investering i tidligfasefond.
- Øke rammene for dagens investeringsfradrag i oppstartsselskaper til kr 10 mill./år.

- Staten bør lage en matcheordning for folkefinansiering. Dette kan håndteres ved at enten banken låner ut pengene med garanti, lignende den garantien som har blitt laget i dag, men for disse bedriftene med 100% garanti, eller ved å bruke en tilskuddsordning fra virkemiddelapparatet eller Investinor, slik at staten også kan bli med på eventuell oppside.
- Investinor tilføres kr 4,2 mrd. for både fond-i-fond og direkteinvesteringer i det brede scale-up/start-up segmentet. Investinor bør:
 - kunne gå til 70% eierandel, for senere nedjustering etter normalisering.
 - ta opptil 100% av finansieringsrundene i denne unntakssituasjonen.
 - gis ansvar for administrering av en nyopprettet venturélån-ordning, hvor teknologibaserte vekstselskaper som allerede har profesjonelle investorer inne (kvalitetssikret i normaltilstand) kan få midlertidige nødlån.
- Stimulere privat næringsliv til å gjøre investeringer og prosjekt spesielt mot oppstartsselskaper, ved å etablere ordninger hvor f.eks. 30-50% av innkjøpskostnaden i visse typer prosjekter fra tidligfasebedrifter blir finansiert av staten.

Andre tiltak:

- Etablere tilskuddsordning for coworking spaces, inkubatorer, akseleratorer o.l. utenfor SIVA systemet, basert på antall medlemsbedrifter eller omsetning. Tilskuddet gis som ren driftsstøtte i en ekstraordinær situasjon og retter seg mot det private uavhengige innovasjonsmiljøet.
- Alle private og statlige initiativ (innenfor innovasjonsinfrastrukturen) får lik tilgang på ekstraordinære midler som tildeles SIVA og Innovasjon Norge i forbindelse med koronautbruddet.
- Vi trenger et offensivt GIEK (Garantiinstituttet for eksportkreditt) som tar risiko for å sikre internasjonal etterspørsel spesielt i usikre tider.

Med vennlig hilsen,
Næringsalliansen for Trøndelag

Berit Rian
Leder Arbeidsutvalget
(og adm. direktør Næringsforeningen i Trondheimsregionen)